

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KAR/ASN1	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Archeologie středověku a novověku 1		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	29.05.2024 22:39

Pracoviště / Zkratka	KAR / ASN1			Akademický rok	2023/2024
Název	Archeologie středověku a novověku 1			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Cvičení 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	22 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S/N
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	0				
Automat. uzn. záp. před zk.	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	KAR/AST1 a KAR/AST2				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Kurs seznamuje studenty s výpovědí archeologických pramenů z časné slovanského období, starší a střední doby hradištní (6. - 10. století), s jejich využitím pro poznání života raně středověké společnosti a jeho rozmanitých aspektů (sídlení, pohřbívání, ekonomika, rituál/náboženství). Výpověď archeologických památek je komparována s historickým vývojem jak jej odrážejí písemné prameny. Zvýšená pozornost je věnována výsledkům některých rozsáhlých terénních projektů (např. velkomoravská hradiště, přemyslovská doména a její archeologické projevy), rekonstrukci přírodního prostředí či výsledkům nedestruktivního průzkumu (letecký průzkum). Část kursu probíhá formou řízené samostatné práce studentů, kteří zpracují a obhájí seminární práci k vybranému problému. V rámci cvičení se studenti seznámí s artefaktovou náplní uvedeného období na základě studia srovnávací sbírky a obrazové databáze artefaktů.

Požadavky na studenta

Kombinovaná zkouška, seminární práce, praktické určování artefaktů.

Obsah

V rámci předmětu bude rozebrána problematika sídlení, pohřbívání, ekonomika, rituálů/náboženství tak, jak se projevují prostřednictvím archeologických pramenů (artefaktů a ekofaktů) od období velkomoravské říše přes dobu vzniku raného státu a jeho rozvoj. Výpověď archeologických památek je konfrontována s politickými událostmi a společenským vývojem tak, jak jej odrážejí další druhy pramenů (zejm. písemné). Zvýšená pozornost je věnována výsledkům některých rozsáhlých terénních projektů (např. velkomoravská hradiště, přemyslovská doména a její archeologické projevy), rekonstrukci přírodního prostředí či výsledkům nedestruktivního průzkumu (letecký průzkum). Část kursu může proběhnout formou řízené samostatné práce studentů, kteří zpracují a obhájí seminární práci k vybranému problému doby 9. - 10. století n.l. v celoevropském (zejména středoevropském) záběru. V rámci cvičení se studenti seznámí s artefaktovou náplní uvedeného období na základě studia srovnávací sbírky a obrazové databáze artefaktů.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Prof. PhDr. Martin Gojda, CSc., DSc.
- **Přednášející:** Prof. PhDr. Martin Gojda, CSc., DSc. (100%), PhDr. Kateřina Tomková (100%)
- **Cvičící:** Prof. PhDr. Martin Gojda, CSc., DSc. (100%), PhDr. Kateřina Tomková (100%), Doc. PhDr. Pavel Vařeka, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** Měřinský, Zdeněk. *České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu. I.*. Praha : Libri, 2002. ISBN 80-7277-104-3.
- **Základní:** Měřinský, Zdeněk. *České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu. II.*. Praha : Libri, 2006. ISBN 80-7277-105-1.
- **Základní:** Lutovský, Michal. *Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha : Libri, 2001. ISBN 80-7277-054-3.
- **Základní:** Profantová, Naďa; Profant, Martin. *Encyklopedie slovanských bohů a mýtů*. Praha : Libri, 2000. ISBN 80-7277-011-X.
- **Základní:** Kuna, Martin; Profantová, Naďa; Bartuška, Miloslav. *Počátky raného středověku v Čechách : archeologický výzkum sídelní aglomerace kultury pražského typu v Roztokách = The onset of the early middle ages in Bohemia : archaeological research at a large settlement site of the Prague-type culture at Roztoky*. Praha : Archeologický ústav AV ČR, 2005. ISBN 80-86124-51-7.
- **Doporučená:** Sommer, P. - Třeštík, D. - Žemlička, J. eds. *Přemyslovci. Budování českého státu.*. Praha, 2009.
- **Doporučená:** Sláma, Jiří. *Střední Čechy v raném středověku. III., Archeologie o počátcích přemyslovského státu*. Praha : Univerzita Karlova, 1989.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	39
Příprava na zkoušku [10-60]	50
Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [5-40]	15
Celkem:	104

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Kombinovaná zkouška,
Seminární práce,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

Charakterizovat jednotlivá období středověku
Shrnout význam archeologie a historie pro poznání minulosti

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

Porozumět vědecky strukturované přednášce
Číst a porozumět odbornému textu v české jazyce
Používat adekvátní terminologii v českém jazyce
Využívat elektronické informační zdroje

Vyučovací metody**Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

Přednáška s demonstrací,
Cvičení (praktické činnosti),
Samostudium,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

Shrnout problematiku archeologických (částečně i jiných) pramenů a jejich významu pro poznání a rekonstrukci života české společnosti v počátcích středověku
Shrnout chronologii archeologických kultur ve sledovaném období
Vysvětlit sídelní strategie populací raného středověku
Uvést příklady dochovaných nemovitých památek sledovaného období
Vysvětlit vývoj hmotné kultury v jednotlivých obdobích raného středověku

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

Časově zařadit artefakty tvořící běžnou součást hmotné kultury ve sledovaném období
Funkčně interpretovat artefakty tvořící běžnou součást hmotné kultury ve sledovaném období
Kriticky hodnotit dostupné informace ke sledované problematice

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etap	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Archeologie	Bakalářský	Prezenční	Archeologie	1	21-1,2,3	2023	Povinné předměty	A	1	ZS